

La Selva del Camp, de Joaquim M. Masdeu Guitert¹

Montserrat Soronellas Masdeu
Centre d'Estudis Selvatans
mariamontserrat.soronellas@urv.cat

Amb la publicació del llibre *La Selva del Camp*, Joaquim M. Masdeu Guitert ens ha regalat un compendi de coneixements de temàtica selvatana: des de la història, la literatura, la geografia, la semblança dels personatges il·lustres, fins al calendari festiu i la cultura locals. La gent del poble amb ganes de conèixer la Selva i les maneres de fer locals, el lector ocasional, els estudiants, i tota mena de persones interessades en la temàtica local poden trobar en aquest llibre una síntesi ben escrita, fàcil de llegir i entenedora, de tot allò que cal saber sobre la Selva.

En Joaquim Masdeu és un gran coneixedor de la bibliografia de temàtica selvatana; en el llibre demostra que ha consultat tota l'abundant bibliografia que, a dia d'avui, s'ha publicat sobre la Selva; i aquesta no és una tasca fàcil, tenint en compte que és un dels pobles del país amb més profusió de literatura de temàtica local.

L'obra forma part de la col·lecció La Creu de Terme de l'editorial Cossetània, que, de fa anys, s'ha imposat la tasca essencial de publicar monografies locals. Una empresa molt lloable si tenim en compte que, a diferència de la Selva, molts pobles no tenen publicacions que donin a conèixer la història local. Per la Selva, el valor no és en els mínims, sinó que el mèrit recau en ser una obra de síntesi que ens acosta, de manera simple i alhora erudita, a la informació bàsica i imprescindible per a conèixer el poble.

Estructurada en quatre capítols, la monografia va presentant els components que han configurat la història de la Selva i que, amb la tasca de selecció feta per historiadors i erudits locals, s'han anat consolidat com a peces emblemàtiques de la identitat selvatana. Els orígens de la vila, la

1 Masdeu Guitert, J.M. (2014) *La Selva del Camp*. Valls. Cossetània. Col·lecció La Creu de Terme.

gestió medieval, els monuments, els fills il·lustres, i els esdeveniments més rellevants de les etapes de la història fins a arribar a l'actualitat.

En fer la presentació, l'autor es manifesta estretament vinculat a la tasca duta a terme per altres erudits locals: Joan Pié i Faidella i Eufemià Fort i Cogul, d'una banda, els dos historiadors locals que més han contribuït a l'estudi i divulgació de la història local; i, de l'altra, se sent hereu intel·lectual del seu avi, Joaquim Guitert i Fontserè, home de cultura que va exercir d'intel·lectual i d'activista cultural a la Selva de la dècada de 1930; una persona culta que no va deixar obra escrita sobre la Selva, però que va reunir una bona biblioteca d'història local i un fons d'arxiu documental que avui és valuós.

El llibre comença per una presentació del medi físic. En aquest primer capítol, l'autor ja deixa clar que té una lent especial per a observar i descriure; ens parla de l'orografia, la vegetació, la hidrografia i el clima, sense deixar de banda la importància de la interrelació dels elements de la natura amb la cultura locals; tant és així que tanca el capítol amb la llista dels noms de les partides del terme, una informació que avui molta gent del poble desconeix i que cal rescatar de l'oblit per a mantenir viva la saviesa dels noms de lloc.

El capítol més llarg, amb diferència, és el que l'autor dedica a la Història i el Patrimoni. En aquesta part del llibre és on l'autor fa l'esforç de síntesi més important, atesa la gran quantitat d'obra publicada sobre la història local. El capítol està estructurat en apartats que van organitzant la informació bo i seguint un ordre cronològic que ens acosta a la història local des de l'època dels íbers i els romans fins a l'actualitat. El text, molt dinàmic, segueix el fil de la història des del passat cap al present i els apartats no són pas homogenis ni repetitius, ans al contrari; alguns són petits monogràfics que resumeixen les dades que tenim sobre alguns temes com l'escut de la Selva, les muralles medievals, la Comuna del Camp, o l'Hospital. En d'altres ocasions, es tracta d'apartats que es refereixen a episodis històrics que han marcat l'esdevenir, com és el cas del contagi de la pesta del 1651, que recordem cada any, perquè va donar lloc a la festa de Sant Andreu votat. També hi ha apartats que donen informació precisa sobre la història dels elements més estimats del patrimoni material selvatà: les creus de terme, els convents de Sant Agustí i Sant Rafael, l'Església de Sant Andreu, les

ermites de Sant Pere i de Paretdegada, o el Castell. El més destacable és que l'autor ens acosta als fets històrics rellevants però també a les vivències de la gent de la Selva en diferents moments històrics. És així que coneixem a Moisès Maier, un jueu selvatà, fill de Ceta, espòs de Truca i pare de Samaia, Josep i Astracumel·la, que residia a la Selva al segle XIV; i podem saber també en quin moment del segle XX van arribar la llum i l'aigua corrent a les cases del poble i quan s'hi va projectar la primera pel·lícula.

En un tercer capítol, l'autor presenta les principals dades demogràfiques i d'activitat econòmica; també fa referència a l'associacionisme que ha estat una singularitat destacada de la història local, molt especialment dels darrers 150 anys. A la demografia, el llibre compila les dades bàsiques referides a l'evolució de la població local des del segle XIV, època en què la Selva era una de les 15 poblacions més grans de Catalunya, fins als nostres dies. La informació econòmica ens ajuda a interpretar la demografia, tant a les èpoques de creixement, com a les de davallada. Les dades del padró de població de 2012 donen al lector una imatge de la realitat demogràfica contemporània. Pel que fa a l'associacionisme, el llibre revisa, sintetitza i completa les dades de treballs publicats sobre associacions i entitats locals; l'autor destaca especialment l'associacionisme cultural, molt vinculat a la tradició musical selvatana, i també el calendari festiu local, sobre el qual, ja fa uns anys, va publicar un monogràfic extens.

Tanca el llibre un capítol dedicat als fills il·lustres de la vila. La relació recupera la llista iniciada - amb la tradició de nomenar fills il·lustres de l'època de l'Adesel- els anys 50 i 60 del segle XX, la qual va estar molt recolzada en les biografies històriques publicades per l'historiador local Eufemià Fort i Cogul. L'autor completa la llista i l'actualitza amb personatges nous, com el mateix Eufemià Fort i Cogul, Joaquim Guitert i Fontserè, mossèn Ramon Muntanyola, el Pare Voltas i d'altres.

Per acabar: estem davant d'una obra que ens acosta als coneixements més importants sobre la història i el present de la societat selvatana; una obra que faríem bé de llegir-la tots, per a saber d'on venim i per entendre com som.